

**UCHWAŁA NR XXXVII/243/2022
RADY MIEJSKIEJ W ŻARKACH**

z dnia 24 marca 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 dla Gminy Żarki

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.), oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) Rada Miejska w Żarkach uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024 dla Gminy Żarki, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Żarki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Żarki oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Żarki.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Żarkach

Mariusz Pompa

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022 – 2024 DLA GMINY ŻARKI

1. WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zakłada w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub jego powrotu do rodziny naturalnej. Skuteczna pomoc dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu ról opiekuńczo wychowawczych, jak i skuteczna ochrona dzieci może być osiągnięta poprzez współpracę przedstawicieli instytucji, które mają kontakt z dzieckiem i jego rodziną. Działania pomocowe na poziomie gminy polegają na udzielaniu rodzinie pomocy w radzeniu sobie z trudnościami tak, aby w efekcie nie doszło do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, a jeżeli dojdzie do tego rodzaju interwencji, do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka, aby możliwy był powrót dziecka pod opiekę rodziny biologicznej.

W oparciu o diagnozę środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych opracowano 3 letni gminny program wspierania rodziny na lata 2022 – 2024 r. Diagnoza została sporządzona przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, do której wykorzystano materiały własne i sprawozdania. Program ukierunkowany jest na problemy rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, określa cele i wyznacza kierunki działań, które pozwolą wzmocnić rolę i funkcję rodziny, jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka.

2. UWARUNKOWANIA PRAWNE

Istotne znaczenie dla realizacji programu mają następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
6. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
7. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

3. DIAGNOZA PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH W RODZINACH

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, która powinna zaspokoić potrzeby każdego z jej członków. Rodzina spełnia m.in. funkcję opiekuńczo – zabezpieczającą zapewniając swym członkom mieszkanie, zaspokojenie potrzeb materialno - bytowych. Niedostatek w rodzinie wywołuje negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny, dochodzi do zaburzenia wielu ważnych funkcji, elementy działalności wychowawczej rodziców mogą odbiegać wówczas od poziomu prawidłowości.

Rodzina wywiera istotny wpływ na kształtowanie się postaw, aspiracji, systemów wartości. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, błędne lub złe wypełnianie ról społecznych powoduje jej destrukcję. Następuje przekazanie złych wzorców, z którymi identyfikują i utożsamiają się dzieci. W rodzinach dotkniętych dysfunkcją, często występują u dzieci kłopoty z przyswajaniem nauki, prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku, problemy wychowawcze, aż do wkroczenia na drogę przestępstwa. Rodzina problemowa nie spełnia swoich zadań wobec dzieci. W rodzinach zaburzonych brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, prawidłowych relacji pomiędzy członkami rodziny, rozładowywania napięć powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą.

Stosowanie różnego rodzaju wsparcia finansowego pozwala na wzmocnienie rodzin w dążeniu do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz na wzmocnianiu postaw w kierunku przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, wykorzystując własne zasoby i możliwości. System świadczeń rodzinnych jest wsparciem materialnym dla rodzin wychowujących dzieci oraz w sytuacji kiedy w rodzinie znajduje się osoba niepełnosprawna wymagająca opieki i pomocy. Na dzień 31 grudnia 2021 r. w formie zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami

skorzystało 254 rodzin w tym 517 dzieci, funduszu alimentacyjnego 38 rodzin w tym 55 dzieci oraz ze świadczenia wychowawczego 997 rodzin w tym 1600 dzieci.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, gdy rodzina nie będzie mogła zaspokoić niezbędnych potrzeb swych członków. W pomocy społecznej rodzina występuje nie tylko jako świadczeniobiorca, ale także jako podmiot ochrony. Pomoc powinna mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny. Oprócz pomocy materialnej rodzinę otacza się szeroko rozumianym wsparciem, w tym pracą socjalną, wsparciem asystenta rodziny. Podstawą do skonstruowania programu wspierania rodziny, była diagnoza środowiska lokalnego. Diagnozę opracowano w oparciu o materiały Ośrodka.

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcjonalności rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej została dokonana w oparciu o dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarkach wg stanu na dzień 31.12.2021 r. W 2021 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach objął szeroko rozumianym wsparciem 364 rodziny składające się z 796 osób. Pośród objętych pomocą 111 rodziny korzystały ze wsparcia z powodu ubóstwa, 62 rodzin z powodu bezrobocia, 97 rodzin z powodu niepełnosprawności, 120 rodzin z powodu długotrwałej choroby, 35 rodzin z powodu problemu alkoholowego, 36 rodzin z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, 22 rodziny z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa. Długotrwała choroba, niepełnosprawność i bezrobocie są głównymi czynnikami sprawczymi ubóstwa. Niosą za sobą nie tylko niedostatek ale też negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzą często do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, utrzymania nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania. W konsekwencji generuje występowanie patologii społecznej oraz nieradzenia sobie w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych.

W rodzinach takich często występuje alkoholizm, złe warunki socjalno –bytowe, problemy w zakresie opieki nad dziećmi. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowanie obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia w pieczy zastępczej. Wsparcie asystenta rodziny oraz współpraca z pracownikami socjalnymi pozwala na zapewnienie dzieciom właściwego rozwoju fizycznego i wychowywaniu się w rodzinie biologicznej. Jednakże pomimo starań ze strony pracowników socjalnych może pojawić się zagrożenie dla rodzin, którego skutki mogą być nieodwracalne. W takich sytuacjach jedynym wyjściem, dla dziecka, którego dobro będzie

zagrożone, będzie powiadomienie Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich w Myszkowie o wgląd w sytuację dziecka, ustanowienie rodzinie kuratora lub też o zastosowanie środka zapobiegawczego poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

Jak wynika z informacji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myszkowie w pieczy zastępczej na dzień 31 grudnia 2021 r. umieszczonych jest ogółem 34 dzieci z terenu gminy Żarki. W rodzinach zastępczych spokrewnionych przebywa 14 dzieci, 5 dzieci przebywa w rodzinach zastępczych niezawodowych, 2 dzieci przebywa w rodzinie zastępczej zawodowej, 2 dzieci przebywa w placówkach opiekuńczo- wychowawczych oraz w Rodzinnym Domu Dziecka przebywa 6 dzieci. W 2021 roku Gmina Żarki ponosiła wydatki w wysokości 10%, 30%, 50% na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym, drugim i trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej na kwotę 131 949,12 zł.

Dane z Zespołu Kuratorskiego Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Myszkowie wskazują, że obecnie 19 rodzin w tym 29 osób z terenu gminy Żarki jest objętych opieką kuratora w zakresie opiekuńczo –wychowawczym w tym 3 rodzin z uwagi na nadużywanie alkoholu przez członków rodziny. Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego w 2021 r. wynika, że w 11 rodzinach, w których wychowywane są 12 dzieci, wszczęto procedurę "Niebieska Karta". Pomocą asystenta rodziny objętych było w 2021 r. 11 rodzin: 39 osób w tym 22 dzieci. W 2021 r. pracę z asystentem zakończyły 3 rodziny: 2 rodziny z powodu zmiany miejsca zamieszkania a 1 z powodu zrealizowania planu pracy. Na mocy orzeczeń wydanych przez Sąd Rejonowy w Myszkowie, asystent w gminie Żarki wspomagał łącznie 3 rodziny. W punkcie konsultacyjnym w 2021 r. psycholog a zarazem interwent kryzysowy udzielił porad 45 rodzinom w tym 41 dzieciom, terapeuta uzależnień prowadził terapie z 34 osobami uzależnionymi. W związku z nadużywaniem alkoholu Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła 32 rozmowy interwencyjno-motywujących.

Jak wynika z danych oświatowych na terenie gminy funkcjonują 4 publiczne szkoły podstawowe w tym 3 z oddziałem przedszkolnym, 1 przedszkole publiczne z oddziałem zamiejscowym, żłobek. Do szkół podstawowych uczęszcza 626 dzieci, do przedszkola 288 dzieci oraz 24 dzieci do żłobka. Przy szkołach działają świetlice szkolne. Szkoły prowadzą stołówki szkolne.

Ponadto dzieci objęte wychowaniem i edukacją od przedszkola do szkoły podstawowej z rodzin, w których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z posiłków

wydawanych na stołówkach szkolnych w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”. W 2021 r. w/w Programem objętych było: dzieci do 7 roku życia – 23 osób oraz 27 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej.

4. ANALIZA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY

Z analizy problemów społecznych występujących w rodzinach wynika, że pomiędzy dotykającymi rodzinnym problemami takimi jak: ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, zachodzi związek przyczynowo – skutkowy. Związek ten można opisać na następującym przykładzie bezrobocia, które powoduje nie tylko utratę środków finansowych ale również pogłębienie i nawarstwienie się innych problemów, tj: bezradność, izolacja społeczna, uzależnienia itp. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych dotyczy rodzin z dziećmi niezależnie od ich struktury. Wieloprotblemowe rodziny z dziećmi to rodziny, które mogą mieć jeden lub wiele sprzężonych ze sobą problemów. Wieloprotblemowość nasila się szczególnie w przypadku rodzin niepełnych. Poza wsparciem materialnym i niematerialnym, niezbędne będzie wzmocnienie funkcji rodziny, poprzez umożliwienie dostępu do różnego rodzaju form wsparcia. Należy pamiętać, że brak możliwości zapewnienia wsparcia dziecku i rodzinie w środowisku lokalnym i konieczność umieszczenia dziecka poza rodziną spowoduje bardzo dotkliwe skutki psychiczne i społeczne. Celem wszystkich działań ma być zapobieganie umieszczeniu dziecka poza rodziną biologiczną oraz wyposażenie rodziny w narzędzia umożliwiające samodzielne radzenie sobie z pojawiającymi się problemami i potrzebami.

Problemy rodzin mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązywanie wymaga także zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Należy doprowadzić do współdziałania wszystkich podmiotów powołanych do działań w celu wspierania rodziny.

5. ANALIZA SWOT

Praca z rodziną jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia się na otrzymywane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Problemy rodzin mają często wielowymiarowy charakter i ich rozwiązywanie wymaga dużej znajomości problemu i zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Przeprowadzenie diagnozy środowiska lokalnego w kontekście

problemów społecznych oraz dokonanie analizy dotychczas podejmowanych działań, pozwoliło na sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony systemu wspierania rodzin w gminie oraz pozwala na dokonanie oceny zagrożeń jak i szans, które mają znaczący wpływ na całość podejmowanych działań w zakresie wspierania rodziny.

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Doświadczenie lokalnych instytucji w pracy z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze. 2. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez asystenta rodziny. 3. Podnoszenie kompetencji zawodowych przez specjalistów realizujących działania na rzecz wspierania rodziny. 4. Wypracowany system współpracy międzyinstytucjonalnej w związku z działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych a pracownikami socjalnymi, asystentem rodziny. 5. Dobrze rozwinięta sieć gminnych placówek oświatowych. 6. Dobra współpraca instytucji pracujących z rodzinami. 7. Dysponowanie specjalistyczną kadrą świadczącą pomoc na rzecz rodziny. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczająca motywacja oraz zaangażowanie rodzin do współpracy w zakresie poprawy wypełniania funkcji rodzicielskich. 2. Niewystarczająca aktywność społeczności lokalnej w zakresie podejmowania działań skierowanych na wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. 3. Duże obciążenie kadry terapeutycznej, terapeuty, psychologa. 4. Brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia. 5. Niewystarczające zaangażowanie oraz brak współprac ze strony rodzin objętych wsparciem asystenta (nieprawidłowe wzorce międzypokoleniowe). 6. Niska motywacja rodzin do korzystania z pomocy specjalistów, stereotypowe postawy wobec korzystania z pomocy instytucjonalnej. 7. Brak organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny.
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Funkcjonowanie asystenta rodziny w strukturze ośrodka, który realizuje wsparcie dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, a także wspiera działania pracowników socjalnych w świadczeniu pracy socjalnej na rzecz rodzin. 2. Zmiana mentalności i świadomości społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych. 3. Rozwój poradnictwa specjalistycznego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Trudności we wczesnym zdiagnozowaniu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. 2. Niskie zaangażowanie się rodzin w realizowane działania. 3. Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych. 4. Osłabienie tradycyjnych więzi rodzinnych. Wzrastająca liczba rodzin wieloprotymowych. 5. Rosnąca ilość zadań przekazywanych

4. Podnoszenie kompetencji osób pracujących z rodzinami.	do realizacji samorządom gminnym w stosunku do możliwości kadrowych.
--	--

6. INSTYTUCJONALNE ZASOBY W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY ŻARKI

Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny:

Lp.	Nazwa i adres placówki	Rodzaj działalności
1	Urząd Miasta i Gminy w Żarkach	dowozy dzieci niepełnosprawnych, stypendia socjalne, organizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych w ramach gminnego programu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, działalność Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego
2	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach	praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej, współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej, współpraca z instytucjami i organizacjami z poza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinie;
3	Punkt Konsultacyjno Informacyjny dyżury specjalistów	dyżury specjalistów: psychologa i terapeuty ds. uzależnień;
4	Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarkach	podejmowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, kierowanie na leczenie odwykowe, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, finansowanie psychologa i terapeuty uzależnień;
5	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	diagnozowanie i podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy
6	Placówki oświatowe	działalność edukacyjno-wychowawcza, wsparcie dla rodziców i dzieci, organizowanie zajęć pozalekcyjnych, realizacja programów edukacyjnych
7	Gminny Ośrodek Kultury W Żarkach	organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez zajęcia plastyczne, muzyczne,

8	Placówki służby zdrowia z terenu gminy Żarki	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
9	Parafie z terenu gminy Żarki	Działalność charytatywna, promowanie pozytywnego wizerunku rodziny
10	Środowiskowy Dom Samopomocy w Żarkach	Działalność terapeutyczna, rehabilitacyjna, nauka zwiększenia zaradności, samodzielności życiowej, integracja społeczna
11	Stowarzyszenia działające na terenie gminy Żarki	Aktywizacja i wspieranie rodzin, organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży
12	Klub Seniora	Kreowanie aktywnego wizerunku seniora w rodzinie

7. REALIZATORZY PROGRAMU

Zaplanowane w programie działania realizowane będą przez:

1. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach,
2. Urząd Miasta i Gminy w Żarkach,
3. Miejsko-Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Placówki oświatowe prowadzone przez gminę Żarki,
5. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Żarkach,
6. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

Program realizowany będzie również we współpracy z:

1. Policją,
2. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Myszkowie,
3. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Myszkowie,
4. Zakładami Opieki Zdrowotnej z terenu gminy Żarki,
5. Kuratorami sądowymi,
6. Organizacjami pozarządowymi,
7. Parafiami.

8. ODBIORCY PROGRAMU, PLANOWANE EFEKTY

Gminny program wspierania rodziny skierowany jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zamieszkujących na terenie gminy Żarki.

Planowane efekty

- 1) wzmocnienie i rozwój systemu rozwiązywania problemów rodziny,
- 2) zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodziny,
- 3) integrowanie działań instytucji i podmiotów na rzecz rodziny,
- 4) promocja oraz kreowanie pozytywnego obrazu rodziny,
- 5) poprawa funkcjonowania rodziny biologicznej jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka.

9. ZAŁOŻENIA I CELE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Nadrzędnym celem podejmowanych działań jest dobro i bezpieczeństwo dzieci, które potrzebują atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia by móc prawidłowo się rozwijać i osiągać przyszłą samodzielność życiową. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Skuteczna pomoc może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji, organizacji pracujących z dziećmi i rodzinami.

9.1 GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

- 1) wzmocnienie działań profilaktycznych w rodzinach przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
- 2) wprowadzenie różnorodnych form pomocy rodzinom wieloproblemowym,
- 3) wprowadzenie różnorodnych form środowiskowej pomocy w opiece i wychowaniu dzieci,
- 4) doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji, organizacji pracujących i działających na rzecz dzieci, młodzieży, rodzin.

9.2. CELE WSPIERANIA PROGRAMU RODZINY

Cel główny:

WSPIERANIE RODZINY PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH

Cele szczegółowe

Dla osiągnięcia celu głównego określono cele szczegółowe:

- 1) wspieranie rodzin zagrożonych lub będących w kryzysie,
- 2) wzmocnienie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców,
- 3) rozwój środowiskowych form wsparcia w opiece i wychowaniu dzieci,
- 4) koordynacja działań w kierunku reintegracji rodziny.

10. ZADANIA W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

Cel szczegółowy 1: Wspieranie rodzin zagrożonych lub będących w kryzysie			
Lp.	Działanie	Wskaźniki	Realizator
1.	Aktywizacja zawodowa rodzin i osób z problemami bezrobocia	1.Liczba rodzin objętych wsparciem ogólnie 2.Liczba osób zaktywizowanych	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach
2.	Dostarczanie usług i świadczenie pomocy społecznej rodzinom spełniającym kryteria do otrzymania wsparcia zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	1.Liczba rodzin objętych wsparciem ogólnie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach
w tym:	Przyznanie świadczeń pieniężnych.	1.Liczba przyznanych świadczeń	
3.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w szkole i przedszkolu oraz innych placówkach.	1.Liczba przyznanych świadczeń	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach
4.	Współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży.	1.Liczba dzieci objętych wsparciem	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach Miejsko-Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

5.	Realizacja zadania zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny pieczy zastępczej-asysty rodzinne.	1.Liczba rodzin objętych wsparciem ogólnie 2.Liczba asyst zakończonych	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach
6.	Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki.	1.Rodzaj uzyskanego wsparcia. 2.Liczba dzieci objętych wsparciem.	Placówki oświatowe prowadzone przez gminę Żarki
7.	Udzielenie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów formie stypendiów szkolnych	1.Liczba przyznanych świadczeń	Urząd Miasta i Gminy Żarki

Cel szczegółowy 2: Wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej kompetencji rodziców

Działanie	Wskaźniki	Realizator
Promowanie pozytywnego wizerunku rodziny	1.Ilość podjętych działań	Urząd Miasta i Gminy Żarki Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Żarkach Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach Placówki oświatowe prowadzone przez gminę Żarki
Prowadzenie poradnictwa rodzinnego oraz profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów, uzależnień od alkoholu i innych środków	1.Rodzaj uzyskanego wsparcia. 2. Liczba rodzin/dzieci objętych wsparciem ogólnie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach Miejsko-Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki oświatowe prowadzone przez gminę Żarki

Cel szczegółowy 3: Rozwój środowiskowych form wsparcia w opiece i wychowaniu dzieci

Lp.	Działanie	Wskaźniki	Realizator
-----	-----------	-----------	------------

1.	Wspieranie dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	1.Rodzaj uzyskanego wsparcia. 2.Liczba dzieci objętych wsparciem.	Urząd Miasta i Gminy Żarki, Placówki oświatowe prowadzone przez gminę Żarki
2.	Współpraca z innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.	1.Liczba podjętych działań.	Placówki oświatowe prowadzone przez gminę Żarki, Straż Miejska, Zespół Interdyscyplinarny
3.	Wprowadzenie i realizacja nowych programów profilaktyczno-edukacyjnych, psychoedukacyjnych, profilaktycznych, socjoterapeutycznych.	1.Liczba podjętych działań.	Placówki oświatowe prowadzone przez gminę Żarki, Miejsko-Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4.	Promowanie aktywności młodego pokolenia poprzez wspieranie idei wolontariatu oraz inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych strefach życia publicznego.	1.Liczba podjętych działań.	Placówki oświatowe prowadzone przez gminę Żarki
5.	Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych w świetlicach szkolnych, środowiskowych oraz w innych instytucjach i podmiotach.	1.Liczba podjętych działań	Świetlica, kluby, placówki oświatowe prowadzone przez gminę Żarki, placówki kultury i sportu prowadzone przez gminę Żarki
6.	Promowanie ofert edukacyjnych oraz dostępnych form wsparcia skierowanych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców na terenie miasta.	1.Liczba podjętych działań.	Urząd Miasta i Gminy w Żarkach, placówki oświatowe prowadzone przez gminę Żarki
7.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, poprzez propagowanie rozwoju placówek wsparcia dziennego, sportu, rekreacji i kultury.	1.Rodzaj uzyskanego wsparcia. 2.Liczba dzieci objętych wsparciem ogólnie.	Świetlice, placówki oświatowe prowadzone przez gminę Żarki, Placówki kulturalne i sportowe prowadzone przez gminę Żarki

Cel szczegółowy 4: Koordynacja działań w kierunku reintegracji rodziny

Lp.	Działanie	Wskaźniki	Realizator
1.	Podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej	1.Liczba dzieci umieszczonych w pieczy 2.Liczba dzieci, które	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach, Placówki oświatowe

		wróciły do rodziny biologicznej	prowadzone przez gminę Żarki, Miejsko-Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
1.	Zapewnienie opieki dzieciom w wieku szkolnym	1.Liczba dzieci. 2.Liczba dostępnych miejsc.	Świetlice, świetlice szkolne
2.	Zapewnienie pomocy specjalistycznej (np. psycholog, pedagog, logopeda, terapeuta itp.)	1.Liczba udzielonych porad.	Placówki oświatowe prowadzone przez gminę Żarki,
3.	Podnoszenie kompetencji rodzicielskich poprzez organizowanie warsztatów i grup wsparcia.	1.Ilość spotkań. 2.Liczba rodzin biorących udział w spotkaniach.	Placówki oświatowe prowadzone przez gminę Żarki, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
4.	Zapewnienie warunków do rozwoju, podnoszenia kwalifikacji asystentów rodziny, wychowawców świetlic środowiskowych oraz pracowników socjalnych.	1.Liczba szkoleń w których wzięli udział asystenci rodziny. 2. Liczba szkoleń których udział wzięli wychowawcy świetlic środowiskowych. 3. Liczba szkoleń w których udział wzięli pracownicy socjalni.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Miejsko-Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
5.	Promowanie i rozszerzenie działalności funkcjonujących świetlic z terenu Gminy Żarki	1.Liczba podjętych działań. 2.Liczba świetlic. 3.Liczba miejsc w świetlicach.	Świetlice
6.	Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży.	1.Liczba dzieci objętych wsparciem.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe

11.TERMINY, REALIZATORZY PROGRAMU

Realizacja zadań zawartych w Programie odbywać się będzie w sposób ciągły i systematyczny, w ramach czasowych obowiązywania Programu, czyli w latach 2022-2024. Koordynowanie, organizowanie i inicjowanie działań w ramach Programu należy do zadań Miejskiego-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarkach. Program ma charakter otwarty i może być aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb. Z uwagi na fakt, iż realizacja zadań założonych w programie może być możliwa tylko dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności w działaniach w zakresie rozwiązywania problemów rodziny uwzględniono konieczność współpracy z różnymi podmiotami i instytucjami działającymi na terenie gminy Żarki, takimi jak: Policja, Sąd Rejonowy w Myszkowie, Prokuratura, Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Interdyscyplinarny, placówki kulturalno-sportowe, placówki służby zdrowia i organizacje pozarządowe pracujących z dziećmi i rodzicami. Wspieranie rodziny winno być prowadzone za zgodą rodziny oraz jej aktywnym udziałem.

Miejszem realizacji programu jest obszar gminy Żarki. Program jest kontynuacją działań zawartych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2019- 2021.

12. PRZEWIDYWANE FORMY DZIAŁANIA W RAMACH REALIZACJI CELÓW PROGRAMU:

1. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze pomocy społecznej.
2. Angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach motywujących do podjęcia pracy.
3. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących sytuacji kryzysowych, systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem.
4. Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji, w tym do podjęcia terapii leczenia uzależnień.
5. Edukacja rodzin zagrożonych dysfunkcją oraz wczesna interwencja w tych rodzinach.
6. Wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.
7. Wspieranie rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez pracę socjalną z rodziną oraz wsparcie asystenta rodziny.
8. Prowadzenie kampanii na rzecz rodziny.
9. Upowszechnianie informacji o instytucjach świadczących specjalistyczne poradnictwo.
10. Dążenie do reintegracji rodzin.

Realizacja przewidzianych form pomocy uzależniona zostanie od sytuacji, w której znajduje się dana rodzina. Wszystkie podejmowane działania mają zapobiec dysfunkcjom w rodzinie, minimalizować negatywne skutki sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz przyczynić się do poprawy w funkcjonowaniu rodzin. Program winien przyczynić się również do zapobiegania umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej.

13. FINANSOWANIE PROGRAMU I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program wspierania rodziny w gminie Żarki został opracowany na lata 2022 - 2024. Program wspierania rodziny będzie finansowany w ramach środków własnych Gminy i z budżetu państwa (programy rządowe).

14. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu programu jest jego monitorowanie i ocena jego realizacji. Wskazane działania będą miały za zadanie ocenę skuteczności programu, co pozwoli na bieżące podejmowanie działań korygujących.

Ponadto uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu. Ocena poszczególnych działań odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy realizacji założeń programu. Ocena, ta w postaci sprawozdania z przebiegu realizacji programu zostanie przedłożona Radzie Miejskiej w Żarkach do końca marca każdego roku, po upływie pełnego roku realizacji Programu. Sprawozdanie będzie obejmowało między innymi dane z zakresu celów szczegółowych niniejszego Programu.

Program będzie miał charakter otwarty, a jego ewaluacja będzie prowadzona zależnie od aktualnie występujących potrzeb, wskaźnikami ewaluacji są:

- liczba rodzin korzystających z pomocy, ilość interwencji, udzielania porad, konsultacji osób korzystających z porad specjalistycznych w Punkcie Konsultacyjnym,
- liczba przeszkolonych pracowników zajmujących się wspieraniem rodziny,
- liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny,
- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- liczba programów profilaktycznych,

- ilość dzieci dożywianych w szkołach ,korzystających z wypoczynku , wyjazdów.
Ewaluację programu będzie prowadzić Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach we współpracy z wszystkimi instytucjami realizującymi program w gminie.

PODSUMOWANIE PROGRAMU

Głównym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest podejmowanie wszelkich działań profilaktycznych nastawionych na stworzeniu warunków sprzyjających wspieraniu rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu.

Natomiast zasadniczym celem działalności profilaktycznej jest zapobieganie negatywnym stanom rzeczy, zarówno tym, które dopiero mają zaistnieć, jak i tym, które w postaci załżkowej już istnieją. Działając w myśl zasady, że „lepiej zapobiegać niż leczyć”, powinno się promować działania profilaktyczne ukierunkowane na wspieranie rodzin niewydolnych w opiece nad dziećmi. Osiągnięcie tego wyzwania uzależnione jest więc od ścisłej współpracy pomiędzy instytucjami oraz od wypracowania sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny.

Tak rozumiany program może stanowić pełne, kompleksowe ujęcie systemu wsparcia dziecka i rodziny. Należy zauważyć, iż wdrażanie poszczególnych zadań jest uzależnione od możliwości organizacyjnych, finansowych i prawnych jego realizatorów.